

HAYAT BILGİMİZ

2.Sayı

Ocak 2024

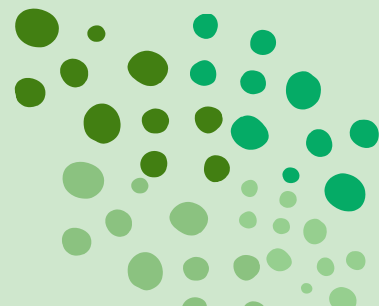

**BEN ÇOCUĞUM
VE HAKLARIM VAR!**

Kendi Atölyelerimizi Düzenliyoruz!

Şaşırtıcı Bilgiler!

**Yazdığımız Hikaye ve Şiirler
Kitap Önerilerimiz, Spor
Bilmeceler ve Nicesi!**

İÇİNDEKİLER

3

Etkinlikler Haberler

Şimdiye dek K11'de ve FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nde neler yaptığımızı yazdık.

11

Atölyeler Yapıyoruz

Konteyner Kent'te atölye yapan üç çocuk deneyimlerini ve önerilerini paylaşıyor.

13-14

Şaşırtıcı Bilgiler

Bunları biliyor muydunuz?

21

Bilmeceler ve Tekerlemeler

Sizler için şaşırtmalı sorular oluşturduk, bildiğimiz bilmeceleri ve tekerlemeleri derledik.

Kapak Resmi: Amine Asmin (9)

4-10

Ben Çocuğum ve Haklarım Var!

Farklı yaş gruplarından çocukların Adıyaman'a dair talepleri

12

Kitap Köşesi

Kitap önerilerimiz ve kitaplara dair yorumlarımız

15-20

Bizden Hikayeler ve Şiirler

Yazdığımız şiirleri ve hikayeleri sizinle paylaşıyoruz.

22-23

Spor

Spor hakkı, taleplerimiz ve bizce futbol...

FİSA ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

ADİYAMAN - 2024

fisa.hayatbilgisi@gmail.com

FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nin 6 Şubat Depremleri sonrasında Adıyaman'da yürüttüğü psikososyal destek çalışmaları kapsamında üretilmiştir. Bu çalışmanın içeriği aşağıdaki kurumların desteği ile hazırlanmıştır. Destekleri için Adıyaman Tabip Odası'na K-11 AFAD ve ASİM yetkililerine teşekkür ederiz.

ETKİNLİKLER HABERLER

FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nde ve K11 Konteyner Kent Alanlarında Şimdiye Kadar Neler Yaptık?

Dergiyi yapmaya başladığımız zamanlardan bugüne K11'e Ziya Özsökmenler ve Seda Aydın ile müzik, ritm ve perküsyon atölyeleri yaptık. Morderm Sanat Grubu bizleri ziyaret etti, tiyatro oyunları oynadık. Her hafta cuma günleri halı saha maçlarıyla K19'tan arkadaşlarla futbol oynadık. Kuklalar yaptık, Hacivat - Karagöz oynadık. Resimlerle nasıl bir kent istediğimizi düşündük. Şehir Dedektifi ekibinden Gizem Kıyığı ve İpek Kay ile nasıl bir park hayal ettiğimizi konuştuk ve park tasarımları yaptık. Kendi takılarımızı tasarladık. Işık atölyesi yaptık. Sevinç Koçak ile hikaye atölyesi yaptık, kendi hikayelerimizi yazdık. Video çekimleri yaptık, hayatın nasıl gittiğine dair röportajlar yaptık. Görüntüde ayrıntı bulmaca oynadık. Birlikte filmler izledik, filmler hakkında sohbet ettik. Dergimiz için araştırma yaptık. Duvarlara graffiti yaptık. Panelde çocuk hakları hakkında sunumlar yaptık. Sonunda da kendi aramızda atölyeler yapmaya başladık.

BEN ÇOCUĞUM Ve Haklarım Var!

16 Aralık 2023 tarihinde FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nin düzenlediği "Afetlerde Çocuk Hakları ve Çocuk Katılımı" isimli panele 4 arkadaşımız katıldı.

Bu sayfalarda sizlerle, çocuk haklarına dair yaptığımız araştırmaları ve fikirlerimizi paylaşacağız.

Çocuk Hakları Tarihi

Çocukların hakları yetişkinlerin hakkı gibi çok önemlidir. Çocukların haklarına saygı duyulmalı, sonsuza kadar yaşatılmalıdır.

Çocuk hakları kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu, eğitim, sağlık, barınma, fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi hakların hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel kavramdır.

Çocuk Hakları Sözleşmesi, 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından kabul edildi. 20 Kasım günü tüm dünyada "Çocuk Hakları" günü olarak kutlanmaktadır. Türkiye Hükümeti sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış olup "koordinatör kuruluş" olarak Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme kurumu görevlendirilmiştir.

Çocuk Hakları

Çocuk hakları korunmalı
Ülkemiz mutlu olmalı
Çocuk hakları deyince
Halim neşeli olmalı

Ülkemizin tamamı
Çocuk haklarına sahip çıkmalı
Onlar bizim haklarımız
Bizim bütün dünyamız

Bizler bu haklara
Bütün ülke olarak uymalı
Hayatımızın sonuna kadar
Çocuk haklarını yaşatmalı
Yağmur (11)

Çocuk hakları olarak Şu haklarımız vardır:

Eğitim Hakkı,

Sağlık Hakkı,

Oyun Hakkı,

YaŐama Hakkı,

Özgürlük Hakkı,

Barınma Hakkı,

DüŐünce Hakkı,

Özel YaŐamın Gizliliği Hakkı...

Bunun gibi bir sürü haklarımız vardır.

“Beni korumak demek, haklarımı korumak demektir.”

Çocuk hakları demek, her çocuğun büyürken geliŐip en yüksek hedeflerine eriŐebildiđi Şiddet ve yokluktan uzak, sağlıklı olabildiği, oynayıp öğrenebildiği ortamlarda güven içinde bakılıp büyütüldüğü bir çocukluk sağlanması demektir.

Çocuk Hakları Neden Önemlidir?

Çocukların sevgiye, Őefkate ve korunmaya herkesten çok ihtiyaçı vardır. Çocuk toplumun parçası ve gelecekteki toplumun güvencesidir. Bu bakımdan çocuk haklarının özgürlük içinde ve dengeli bir Şekilde korunması hem çocuğun hem de toplumun yararınadır.

Damla (11)

**“Çocuk haklarının korunması hem toplumun
hem de çocuğun yararınadır.”**

Barınma Hakkı

Çocukların ve yetişkinlerin haklarından biri ise barınma hakkıdır. Barınma hakkı insanların ısınmasını sağlar ve birçok ihtiyacını karşılar. Depremden sonra birçok bina yıkıldığı için insanlar barınma haklarını karşılayamadı. Bir süre sonra konteynerlar insanların barınma haklarını karşılayabilecek bir olanak sağladı. İnsanlar konteynerlara yerleştikten sonra birçok sorunlarla karşılaşmalarına rağmen insanlar için çok büyük bir şanstı. İnsanlar, konteynerlara yerleştiğinde birçok eşyaları çalınmıştı. Konteyner kentlerde park gibi güzel alanlar da vardı. Ancak, konteyner kentlerin güzel yanları olduğu gibi kötü yanları da vardı. Örneğin, yağmur yağduğunda konteynerlar su geçiriyordu ve

internet çekmediği için çocuklar ödevlerini yapamıyor. Birçok eşya dağıtımında haksızlık oluyor. Örneğin, koli dağıtımında bir aile evde yok; aile eve geldiğinde işçilere soruyor. O koli dağıtımında olmadığı için onun hakkını bir işçi evine götürüyor. Onun yüzünden birçok dağıtımda haksızlık oluyor. Sokaklardaki giderlere görevliler asfalt döktüğünde ise Adıyaman'daki bütün giderler kapatılmıştı. Bu yüzden Adıyaman'da sel oluyordu ve birçok yerler çamur oluyordu. Kanalizasyon kapakları açık olduğunda birçok insan kanalizasyona düşebiliyor.

Konteyner kentlerin etrafı çevrilip güvenlikle korunmalıdır. Eğer korunmazsa insanların araçları gibi önemli varlıklarını çalıyorlar. Bunun yüzünden konteynerların etrafı kapatılmalı ve güvenliklerle korunmalıdır. Yağmur yağınca sular çamurlu akıyor. İnsanlar bu çamurlu suyu içince hastalıklara yakalanabiliyor. Bunun için konteyner kentlerde arıtıcı diye bir alet dağıtılıyor. Evlerde oturanlar için ise haberlerde gördüğümüz gibi lavabo gibi alanlarda, bahçe sulamalarında kullanılabilir. Bunun için çeşit çeşit sistemler üretiliyor.

Konteyner kentlerde sadece çöp konteynerları olduğu için binlerce geri dönüşebilecek eşya boşu boşuna çöpe atılıyordu. Bazı dağıtılan gıdalar da israf ediliyordu. Bunun için konteyner kentlerde bazı dernekler israf edilmemesi için duyurular yapıyorlardı. Bazı dernekler de çocukları eğlendirmek için etkinlikler yapıyorlardı.

Bazı konteyner kentlerin bazıları ise çok kalabalıktı. Bazılarında ise 165-200 arası konteyner vardı. Bunlar en az konteyner olan kentlerdi. Konteynerlar çok dardı, aileler sığamadıklarını belirtiyordu. Bunun için bazı sorunlarla karşılaşıyorlardı.

Birçok çeşit insan vardır. Dil, din, ırk gibi farklılıklar fark etmiyor, sonuçta barınma hakkıdır. Çocukların çocuk haklarından biri barınma hakkıdır. İnsanlık görevimizi yapmalıyız. Yani insanları dışlamamalı, bir gün bizlerin de onlar gibi olabileceğimizi asla unutmamalıyız. Bunun için elimizden ne geliyorsa yapmalıyız.”

Yağmur (11)

“Benim fikrim neredeyse kimseninkiyle aynı olmasa da benim fikrim olduğu için mutluym. Sonuçta kendi irademle yapabildiğim birçok şey var.”

Farklılıklara Saygı

Bence insanlar arasında farklılıklara karşı dalga geçerek karşıdaki insanı üzüyorlar. Fakat bunların insanları üzdüğünü düşünemiyorlar. Çünkü kendileri yaşamadığı için ya da empati kurmadıkları için. Bence insanlar birbirlerinin farklılıklarıyla dalga geçmemeli, sevinmeli. İki arkadaş aynı olursa; konuşmaları, hareketleri, eşyaları vb., insanlar birbirlerinden sıkılabirler. Farklı olurlarsa tartışacakları bir konu, konuşacakları bir sohbet olur.

Mesela benim bir arkadaşım var, bana göre kısa, saçı kapalı, benden bir yaş küçük ama çok sevdiğim ve onunla oyun oynamaktan çok keyif aldığım bir arkadaşım.

Buradan bu dergiyi okuyan ve okuyacak olan herkese söylüyorum. Asla bir başka kişinin farklılıklarıyla dalga geçmemelisiniz. Bilmelisiniz ki bir gün sizin de başınıza gelirse aynı şeyi yaşarsınız.

İklim (12)

Psikolojik Destek

“Eğitim Hakkı” başlığı altında incelenebilecek olan okulların rehberlik servislerinden beklediğimiz psikolojik destek konusuyla ilgili yazıyorum. Tüm okullarımızda “Rehberlik Servisi” olarak adlandırılan bir birim mevcut. Rehber öğretmeni diye atanan birçok eğitimimiz var. Fakat bize destek sağlamak adına bir adım atıldığını görmedim henüz.

Her bireyin bir olay karşısındaki tutumu ve bunu kaldırabilme potansiyeli, durumu farklıdır. Aslında günlük hayatta da konuşmak, paylaşmak ve anlatmak en temel ihtiyaçlarımız arasında yer alır. Fakat, bu deprem felaketi bizim ihtiyacımızı artırdı. Ya da görünür kıldı da diyebiliriz. Maalesef yaşadığımız bu durum hepimiz üzerinde çok farklı travmalar yarattı.

Bu desteği özellikle okul rehberlik servislerinden bekleme sebebim, yaş grupları arasındaki olaya bakış açısı ile tepki ve etkilerin farklılık göstermesidir. Mevcut rehberlik servislerinden beklenti içerisindeyiz. Kişi üzerinde uyku bozukluğu, depresyon, içine kapanma, kaygı ve ışığa, sese duyarlılık gibi birçok farklı etki bıraktığını söylemek istiyorum.

“Bir noktada artık yaşantımıza devam etme mecburiyetindeyiz. Kimimiz ayağa kalkmak için, kimimiz daha huzurlu ve sağlıklı bir hayat sürdürebilmek için kimimiz de artık gülebilmek için özellikle okul rehberlik servislerinden bu desteği bekliyoruz!”

Çocuğa Yönelik Şiddet, Baskı ve İstismar

Değınmek istediğim farklı bir konu ise en temel haklarımız içerisinde yer alan çocuğa şiddet, baskı ve istismar. Maalesef her gün sosyal medyada, günlük yaşantımızda bununla ilgili yüzlerce haber okuyoruz. Fakat bir gelişme var mı? Benim gördüğüm tek gelişme katledilme ve istismar oran artışı... Unutmayalım ki şiddet gören çocuk, daha fazlasını çevresine gösteriyor. Uygulanan bu şiddet beraberinde psikolojik sorunları açığa çıkarıyor.

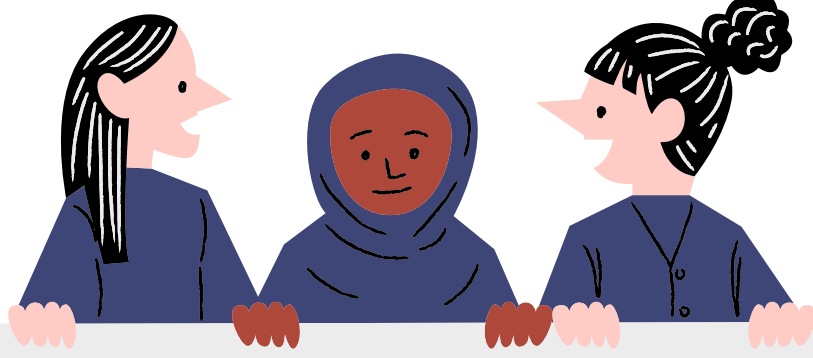
Şiddetin birey üzerinde yarattığı etkiler: Korku, sık irkilme, kaygı, alt ıslatma, dil gelişim geriliği, uyku düzen bozukluğu, intihar eğilimi vb.

Aslında uygulanan bu şiddet sadece fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik şiddettir de. Psikolojik şiddet çocukların hayatında büyük bir iz bırakıp bazen de kendine zarar verme durumu ile sonuçlanabiliyor. Şiddet aslında çok kapsamlı bir başlık; psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, ekonomik şiddet vs. olarak türlere ayrılabilir. Fakat ben daha çok fiziksel ve psikolojik şiddet kısımlarına değindim.

Uygulanan psikolojik baskının (şiddetin) birey üzerinde oluşturduğu etkilerin birkaçından bahsetmek istiyorum:

Kendini ifade edememe, sık ruh hali değişikliği, depresyon, bunalım, konsantrasyon problemleri vb.

Artık sokağa daha rahat çıkmak istiyorum, daha özgür yaşamak istiyorum. Giyimim yüzünden istismar edildiğim değil, dinim yüzünden katledildiğim değil, tercihlerim yüzünden susturulduğum, şiddet gördüğüm bir ülke değil, daha özgür ve adil bir ülkede yaşamak istiyorum. Çantamda biber gazıyla çıkmak zorunda olduğumu bilmek bile yaşadığımız bu baskıyı ve korkuyu net bir şekilde ifade ediyor bence.”

**“Ağlamak değil, gülmek,
Susmak değil, konuşmak,
Ölmek değil, yaşamak istiyorum.
Şiddetin her türüsüne HAYIR
diyorum.”**

Elif (15)

Eğitim Hakkı

Eğitim Hakkı Nedir?

“Eğitim Hakkı ayırım gözetilmeksizin herkesin sahip olması gereken, vazgeçilmez ve devredilmez bir haktır. Eğitim hakkı, bir çocuk hakkı olarak ulusal ve uluslararası hukuk düzeyinde korunma altına alınmıştır. Bu nedenle, eğitim hakkına ilişkin sahip olunan hakların kullanılmasında ulusal ve uluslararası hukukun birlikte değerlendirilmesinde yarar bulunmaktadır.”

Damla (11)

Eğitim Hakkına Dair Düşüncelerimiz ve Önerilerimiz

“İnsanların en önemli özelliklerinden birisi de eğitilebilen bir varlık olmasıdır. İnsanın bu özelliğinin geliştirilmesi eğitim hakkının olmasına bağlıdır. Anayasamızın 42. maddesinde “Hiçkimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz” ifadesi yer almaktadır. Eğitim ve öğretim ülkemizde Atatürk ilke ve inkılaplarına göre düzenlenmiştir. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. Eğitim hakkı her insanın temelde sahip olduğu haklardan biridir. Kız erkek ayrılmadan herkesin eğitim hakkı bulunmaktadır.

“Eğitim hakkı her insanın temelde sahip olduğu haklardan biridir. Kız erkek ayrılmadan herkesin eğitim hakkı bulunmaktadır.”

Benim eğitim hakkımdan mağdur olduğum kısımlarsa şunlardır:

Birincisi, bazı öğretmenler öğrencilere adil davranmıyor. Mesela sınıftaki çalışkan öğrencilere önem veriliyor, diğer öğrencilere ise gereken önem verilmiyor.

İkincisi, öğretmenlerin bir kişi suçluyken tüm sınıfın başını yakması hiç hoş bir davranış değil. Mesela bir öğrenci kimse yokken okul saatine zarar veriyor, bunun için tüm sınıf cezalandırılıyor.

Üçüncüsü, öğretmenlerin bazı öğrencilere güvenmemesi. Mesela depremden önceki tüm öğretmenlerim değiştii için yeni gelen öğretmenler bana hiç güvenmiyorlar. (Bizi tanımaya çalışmıyorlar.)

Dördüncü olarak ulaşım sıkıntısı çekiyoruz. Mesela belediye otobüsü okul saatinde ve bitiş saatinde çok dolu oluyor. Bazı öğrenciler bu yüzden okula geç geliyorlar, eve de geç gidiyorlar.

Beşincisi, okul rehberlik yönünden çok kötü. Rehber öğretmenler öğrencilere hiç önem vermiyor. Haftada bir ders bile olsa öğrenciler için çok iyi olabilir.”

Bünyamin (16)

Kendi

Atölyelerimizi Düzenliyoruz!

Yaşadığımız konteyner kentte birçok çocuk kendinden küçük çocuklara veya akranlarına yönelik kendi tasarladıkları atölyeler düzenledi. Bizler kendi tasarladığımız atölyeleri düzenlemeye devam ediyoruz ve hatta panelde de anlattık.

Neden atölye düzenlemeye başladık, çocukların atölyelere dair talepleri neler oldu, nasıl atölyeler düzenliyoruz gibi soruların cevaplarını sizler için derledik.

Neden ve Kimlerle Atölye Yapıyoruz?

6-18 yaş grubu çocuklarla konteyner kentte atölyeler yapılıyordu. Ancak, 6 yaşından küçük çocuklar katılamadığı için üzüyorlardı, daha büyük yaşların atölyelerine girmeye çalışıyorlardı, atölyedekileri de rahatsız ediyorlardı. Bizim de aklımıza bu takıldı. Onların da hakkı var, dedik. O yüzden, 3, 4 ve 5 yaşındaki çocuklarla atölye yapmaya karar verdik. Her gün değil de haftada 1 yapalım dedik. İlk atölyeyi yaptıktan sonra, tek bir tane yapmak bize yeter mi, diye aramızda konuştuk. Fakat devam ettirmeye karar verdik.

Şimdiye kadar, sokak oyunları, ebru, kil, yüz boyama gibi atölyeler düzenledik, futbol oynamayı, ip atlamayı, seksek oynamayı da öğrettik. Arada bize başka çocuklar da destek oldu. Daha büyük yaş grubundaki çocuklar atölyeye katılmak istediklerinde onlara izleyici olmalarını veya onların da kendi atölyelerini düzenlemelerini önerdik.

Atölyelerden Öğrendiklerimiz ve Önerilerimiz

Resimde elleri gelişiyor çocukların, o anlamda iyi geliyor. Bu yüzden, el sanatları ile ilgili atölyeler yapılmasını öneriyoruz. Çocukların dilek diye bir oyun bulduğunu duyduk. Küçük kağıtlara dileklerini yazıp ceplerine koyup eve gidince bakıyorlardı. Bu yüzden, biz de bir dilek kutusu yapmaya ve atölyeye koymaya karar verdik. Dilek kutusu çok işe yaradı. Bizden nasıl atölyeler istediklerini de yazdılar, örneğin kil, resim veya kağıttan kule yapmak gibi zor olmayan atölyeler istediklerini söylediler. Biz de önerilere göre atölyeler yaptık, çocuklar çok mutlu oldu. Size de öneririz.

Kitap Köşesi

Beğendiğimiz, hoşumuza giden kitapları sizlerle paylaştık. Sizler de hoşunuza giden kitapları bizlerle paylaşırsanız çok seviniriz.

Zigguratlar Ülkesinde

Yazar: Mustafa Hakkı Kurt

Yayınevi: Epsilon Yayınları

Yayın Tarihi: 2021

Kitapta 3 çocuk var. Bu çocuklar Sümer Devri'ne ışınıyorlar. Bir bilgisayar bulunuyor: Bu çok önemli bir bilgisayar. Sümerler devrinde suçsuz oldukları yere zindana atılan 3 çocuğun hayatı. Ayrıca Ziggurat, eski Mezopotamya'da Sümerler'de, Babiller'de ve Asurlar'da bir çeşit tapınaktır. Okumanızı öneririm.

Zeynep (12)

Cingo

Yazar: Şermin Yaşar

Yayınevi: Doğan ve Egmont Yayıncılık

Yayın Tarihi: 2018

Kitap, bir köpek almadan önce yapacaklarınızı anlatıyor. Gocukoğlu ailesi, barınağa gidip bir yavru köpek sahipleniyor. Kitaptaki hikayeler farklı karakterlerin bakış açısından yazılmış. Komik bir kitap.

Yağmur (11)

Şaşırtıcı Bilgiler

Bilimsel bilgilerin yanında bizi şaşırtan bilgileri de sizinle paylaşmak istedik. Hayatın şaşırtıcı bilgilerini de dergimize ekledik.

Hazırlayanlar: Zeynep (12), Ali (14), İklim (12)

Bunları Biliyor Musunuz?

Yarasa

Yarasalar çok ilginç hayvanlardır. Geceleri saklandıkları mağaralardan çıkarlar. Gözlerinin görmemesine rağmen çıkardıkları yüksek ses frekanslarıyla yönlerini bulurlar. Hatta yarasalardan yararlanarak bazı cihazlar üretilmiştir.

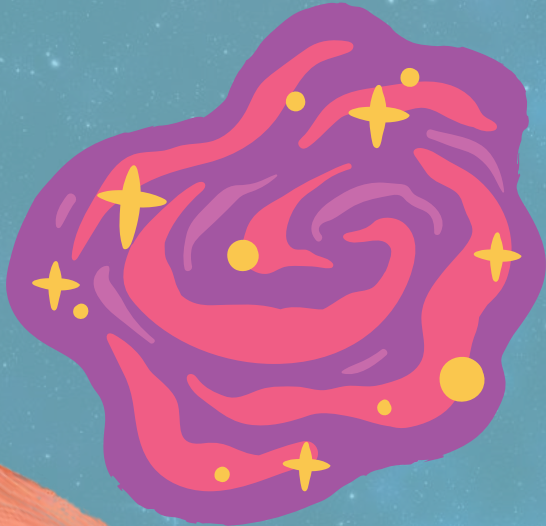
Yıldız Kayması

Geceleri insanlar gökyüzünde bir şey kayarsa buna “yıldız kaydı” derler. Fakat bu yanlış bir bilgidir. Yıldızlar kaymaz, kaydığımız şey bir meteordur. Meteorlar dünyanın atmosferine girince yanarlar. Biz de onu yıldız kayıyor gibi görürüz.

Peki Yıldızlar Nasıl Doğar ve Ölür?

Yıldızlar bulutsularda (nebula) doğar. Küçük, orta ve büyük kütleli diye üçe ayrılırlar. Güneş orta büyüklükte bir yıldızdır. Güneşten büyük yıldızlara büyük kütleli yıldız, küçüklere ise küçük kütleli yıldız denir. Büyük kütleli yıldızların enerjisi bitince karadeliğe ya da nötron yıldızına dönüşürler. Güneş gibi orta ve küçük kütleli yıldızlar da beyaz ya da kırmızı cüceye dönüşürler.

Bağlama ve Bam Teli

Bağlama 6 tane telden oluşan bir müzik aletidir. Bam teli, bazı bağlama çeşitlerinde en kalın tel anlamına gelmektedir. "Bam teline vurmak" deyimini de kişilerin hassas olduğu noktaya vurmak, için cız etmesi ve hassas olması anlamlarında kullanılmaktadır. "Damarına basmak" deyimini ile eş anlamlıdır.

2000'den önce İnternet

İnternet, dünya üzerinde 1992 yılından itibaren hızla büyümeye başlamıştır. İnternet üzerindeki düğüm (hashtag) sayısı 1992'lerde 1 milyon civarındayken bu sayı 1996'da 10 milyon civarına yaklaşmıştır. 1998 yılındaki rakam ise 40 milyon civarındadır. Bu artışın daha büyük bir hızla devam edeceği şüphesizdi. İnterneti kullanan kişi sayısı 1998 Eylül ayında 147 milyon kişiydi. Dağılım ise şöyledir: Afrika: 0.8 // Asya-Pasifik: 23.71 // Avrupa: 33.25 // Orta Doğu: 0.78 // Kanada-ABD: 87 // Güney Amerika: 4,5

Peri Bacaları

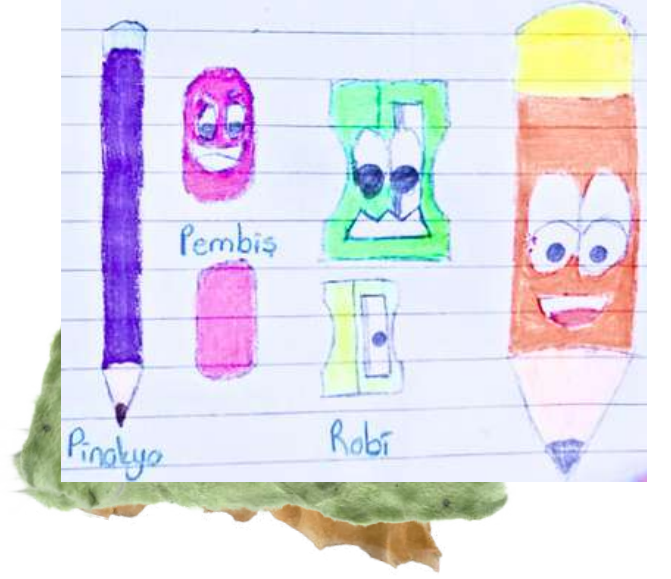
Nevşehir'de bulunan Kapadokya'da doğal, insan eli değmemiş bir doğal güzelliştir. Peri bacaları oluşumlarının tarihinin 60 milyon yıl öncesine dayandığı tahmin ediliyor. İlk zamanlarda bir iç deniz olan Kapadokya bölgesi, çevredeki dağların püskürttüğü lav ve küller bu bölgeyi kurutmaya başlamış ve bölgede lav ve külden oluşan taş yapılar oluşmaya başlamış. Bu taşların yine milyonlarca yıl boyunca şiddetli rüzgar, sel ve yağmur suları ile aşınması sonucu değişmeye başlamış ve erozyonla birlikte vadilere dönüşmüştür. Böylece hepimizin bildiği o üzerine mantar başlık veya şapka varmış gibi görünen konik gövdeler oluşmaya başlamış.

Bizden

Hikayeler ve Şiirler

Unutkanlık Meselesi

Günler günler önce, Pinokyo ve Pembiş adında bir kalem ve silgi varmış. Pinokyo kalem, Pembiş ise silgiymiş. Onların sahibi Mert onları bir kavanoz içine koyuyormuş. Pinokyo ve Pembiş aslında bu yaşadıkları yeri seviyorlarmış. Bir de onların yanında yaşayan, açacak olan Robi yaşıyormuş. Robi'yi Pinokyo ve Pembiş kardeşi olarak seviyorlarmış.

Mert kalemi Pinokyo ve açacağı Robi'yi çok seviyormuş. Ama silgisi Pembiş'in rengi pembe olduğu için onu sevmiyormuş. Ona göre pembe kız rengiymiş. Her zaman Pembiş'i dışlıyormuş. Onu her zaman fırlatıyor, bir yerleri karalıyor, onu siliyor ve Pembiş'i bitirmeye çalışıyormuş. Çünkü onu bitirirse annesi ve babası ona yeni silgi almış. Pinokyo, kardeşi Pembiş'e çok üzülürmüş. Ama Robi hiç umursamazca davranırmış. Pinokyo ve Pembiş Robi'nin bu halinden sonra onu sevmemeye başlamışlar. Mert kâğıdı karalamış yine. Sonra Pembiş'le silmiş. Bundan bir saat sonra Pembiş'te unutkanlıklar olmuş. Mert ne zaman Pembiş'le silse Pembiş bir şeyleri unutuyormuş. Hatta bir gün Pinokyo'nun kardeşi olduğunu unutmuş. Pinokyo Pembiş'e ne olduğunu sormuş. Pembiş, "Beni bırak, sen kimsin?" demiş. Robi bunu duyunca kahkahalardan yere yığılmış. Pinokyo Pembiş'le kardeş olduklarını Pembiş'e anlatmaya çalışmış ama Pembiş bir türlü anlamamış. Robi'nin kendi kardeşi olduğunu düşünmüş. Robi de Pinokyo'yu kıskandırmak için "Evet doğru hatırladın." demiş.

Pinokyo çok üzülüyormuş. Buna bir çözüm bulmak istiyormuş. Eskiden Pembiş'in kalemlikte yaşamak istediğini hatırlamış. Bunu da düşünmüş, çünkü belki o zaman Pembiş her şeyi hatırlarmış. Sonra bir gece herkes uyuduğunda, gizlice kavanozdan çıkıp bir kâğıt alıp salona geçmiş. Mert'in anne ve babasına Mert'e yeni bir silgi almaları gerektiğini, Pembiş'in unutkanlık olayını yazmış.

Robi'nin de kötü biri olduğunu, onu değiştirip yeni bir açacak almalarını da yazmış. Çünkü çok fazla açtıkça Pinokyo kısalıyormuş. Bu yüzden Robi'den şikayetçiymiş. Pembiş'in unutkanlığının kalemlikte olunca geçeceğini de yazmış. Mert'in anne ve babası mektubu okumuş. Mert adına çok üzölmüşler. Mert'i çağırılmışlar. Mert'e pembe rengin kız rengi olmadığını, bir daha Pembiş'i kullanmaması gerektiğini ve Robi'yi eşya kutusuna kaldıracaklarını söylemişler. Bir şey daha söylemişler: Kavanozu artık atmasını, ona yeni bir kalemlik alacaklarını söylemişler. Çünkü Pembiş ancak böyle iyileşirmiş. Sonra yeni silgi, yeni açacak ve kalemlik almışlar. Robi eşya kutusunda dersini almış. Kalemlikte Pembiş, kardeşi Pinokyo'dan özür dilemiş ve yeni arkadaşları silgi Lara ve açacak Luna ile tanışmışlar. Bundan sonra Mert kötü davranmamış eşyalarına. Sonrasında ise kalemlikte hep beraber mutluca yaşamışlar.

Zeynep (12)

Leni

Leni adında çok tatlı bir sincap varmış. Leni'yi sevmeyen, onu kıskanan çok zengin bir de kız varmış. Bir gün Leni her zamanki gibi uyanmış, yatağını toplamış, yüzünü yıkamış ve hava almak için yuvasından çıkmış. Hava alırken siyah bir araba gelmiş, Leni'yi zorla arabanın içine sokup onu büyük bir binaya getirmiş ve Bade'nin odasına götürmüşler. Leni Bade'yi görünce çok öfkelenmiş ve Bade'nin üzerine atlamış. Bade'nin yanağını yaralamış.

Bade yanağından kan aktığını hissedince adamlarına "Derhal sinsi sincabı zindana atın!" demiş. İki ay üç hafta geçmiş. Leni cebinde tornavida olduğunu fark etmiş. Bir ay içinde zindanın sağ duvarını delip, küçük bir tünel kazıp bir dolaba ulaşmış. Leni'nin şansına dolapta her türlü çikolatadan varmış. Birkaç gün sonra bir adam Leni'nin olduğu dolabı açmış. Leni hemen sıçramış ve bir odaya girmiş. Bir adam onu odaya girerken görmüş. Diğer adamları çağırmış. Beş, altı adam Leni'nin olduğu odaya girip onu yakalamışlar. Onu Bade'ye götürmüşler ve giyinme odasında yakaladıklarını söylemişler. Bade Leni'yi mancınık adlı alete koyup onu fırlatmış ve Leni kendisini çölde bulmuş. Leni kendine gelene kadar bir adam devesi ile oradan geçiyormuş. Leni'yi farkedip devesinden inerek Leni'yi kucağına almış ve demiş ki: "Sen çok şirinsin ve karnın açtır." Ona kendi sandviçinden verip yemesini söylemiş. Yola çıkmaya başlamışlar. Köye varıp adamın evine gitmişler. Adamın karısı ve çocukları Leni'yi çok sevmişler. Leni köyde fındık ve fıstıktan yararlanmış. Takvime bakıp geçen sene bugün olduğunu, aradan bir yıl geçtiğini farketmiş. Mutlu son.

Damla (11)

Tosi Macerada

Tosi beş yaşında kitap okumayı seven bir Tuptup'tu. Tosi Gökkuşığı Ormanı'ndan çıkmak istiyordu. Ama güneş renk değişimini engellediği için dışarı çıkamıyordu. Arkadaşı Tonton'dan yardım alıyordu. Ama onları engelleyecek biri vardı. Sinir bozucu kıskanç bir Tiktik'ti o. Tiktik'i tuzağa düşürerek bir sürü top olan bir yere kapattılar. Sonra Tosi'nin evine gittiler. Gökkuşığı Ormanı'ndan kaçma planı yaptılar. Plan şöyleydi. Ağaca tırmanıp Gökkuşığı Ormanı'nın fotoğrafını çekip büyük bir televizyondan yansıtacaklardı. Orman halkı televizyona bakarken Tosi ve Tonton o sırada Gökkuşığı Ormanı'ndan kaçacaklardı. Gece yarısı kaçtılar.

Plan işe yaradı. Ama ormanın diğer ucu tehlikelerle doluydu. Denizde canavarlar vardı. Kütükleri kırıp denizden geçmeye çalıştılar. Tam denizin ortasına gelmişken güneş açmaya başladı. Tosi ve Tonton bayıldılar. Gözlerini açtıklarında kıyının diğer ucundaydılar. Akşam olmuştu. Geceyi geçirmek için bir mağara buldular. Orada bir yarasa gördüler. Yarasa ile arkadaş oldular. Artık yarasa da onlarla birlikteydi, maceraya üç arkadaş devam edeceklerdi. Gündüz olmuştu, hemen kalktılar. Plan yapmaya başladılar. Gece yola koyuldular. Bir nehir gördüler. Tosi oradaki timsahları taş sandı ve üzerlerinden atladı. Timsahlara yem olacakken yarasa dişleriyle bir balık tutup nehrin diğer ucuna fırlattı. Arkadaşları yarasaya Karaman adını verdiler ve yola devam ettiler. Yakında bir kasaba gördüler. Orası çok güzeldi. Artık orada yaşamaya karar verdiler. Son...

Bahar (10)

Ada'nın Serüveni

Ada, ana sınıfına giden tatlı bir kızdır. Eski, dökülmüş bir evde yaşarlar. Mahalledeki çocuklar eski dökülmüş evlerinde hayalet olduğunu söylerlerdi, ama Ada onlara inanmazdı. Bir gün Ada yalnız başına evdeyken biri konuştu. Ada çok korktu ve "Siz de kimsiniz?" dedi. Hayalet ortaya çıktı. Hayalet, "Benim adım Maviş" dedi. Ada Maviş'ten çok korkmuştu ama Maviş de bir o kadar sevimliydi. Birkaç gün sonra Ada artık Maviş'e alışmıştı. Onunla oynuyordu. Bir gece Ada, kayan yıldızın yanında "Bir

cebin içi acaba nasıl görünür?” dedi. Gündüz kalktığına artık bir cebin içindeydi. “Maviş, Maviş!” diye bağırdı. Maviş hala aynı boyuttaydı. Ada Maviş’e “Git ve kayan yıldızın yanında keşke dün olsun de!” dedi. Maviş “Tamam!” dedi, koşarak camın yanında dilek tuttu ve gündüz Ada yine aynı boyuta döndü. Ama bu sefer Maviş’in kuzeni Pembiş hastalandığı için bir serüvene atıldılar. Serüvene başladıklarında yanlarına bir kelebek geldi. Birlikte bisiklete binip yola koyuldular. Bir uzay yılı geçtikten sonra bisikletin lastiği patladı. Yanlarına tek bir makas almışlardı. Yollarına bir geyik çıktı. Geyik, “Gideceğiniz yere ben sizi bırakabilirim” dedi.

Birlikte yola koyuldular. Adıyaman’a varmışlardı, ama bir sorun vardı. Evin yolunu bilmiyorlardı. Ada hayal gücünü kullanarak bütün evlere tek tek baktı. Sonunda Pembiş’i buldular. Pembiş düzenli ilaç içti. Düzenli yemek yedi. Birkaç gün içinde iyileşmişti. Birlikte geyiğin üstüne binip Ada’nın evine gittiler. Artık iki hayalet, Ada, geyik ve kelebek mutlu mesut yaşadılar.

Jiyan (11)

Güneş ve Çileğin Arkadaşlığı

Uzun zaman önce günlerden bir gün Güneş’in çok sıcak olduğu zamanlarda Güneş, Dünya’dan buraya yani uzaya gelen bir roket görmüş. O roket çok hızlıymış. Kısa süre içinde o roket ayın üzerine konmuş. Güneş çok meraklı olduğu için büyük bir heyecanla roketin içine bakmaya başlamış. İçinden bir astronot çıkmış. Bu astronot bir kızmış. Güneş çok şaşırılmış. Astronotun ona yaklaştığını görünce biraz korkmuş. Kız astronot Güneş’le konuşmaya başlamış. Güneş demiş ki, “Senin adın ne?” Kız “Benim adım Çilek” demiş. Güneş de demiş ki “Benimki ise Güneş Zobi”. Böyle böyle Güneş Zobi ve Çilek arkadaş olmuşlar. Çilek Avustralya’dan buraya geliyormuş. Tam gidecekleri zaman roketleri bozulmuş, bu yüzden Avustralya’ya gidemiyorlarmış. Güneş Zobi bu duruma çok üzülmüş. Hemen bir yol bulmaya karar vermiş. Çilek ve arkadaşları ne kadar roketlerini yapmaya çalışsalar da tamir edememişler. Roketten ateş çıkmadığı için gidemiyorlarmış. Güneş Zobi demiş ki, “Siz roketin içine binin ve sıkı tutunun.” Astronotlar Güneş Zobi’nin dediklerini yapmışlar. Güneş Zobi roketin altını kendine yaklaştırmış ve roketin altından ateş çıkartmayı başarmış. Çilek ve arkadaşları Güneş Zobi’ye el sallamış. Güvenli bir şekilde Avustralya’ya varmışlar. Yıllar geçmiş aradan. Güneş Zobi çok zor zamanlar geçiriyormuş.

Çünkü karadelik günden güne Güneş Zobi'nin ışığını çekiyormuş. Güneş Zobi'nin artık gücü çok az kalmış. Bunu fark eden Çilek ve arkadaşları hemen çalışmalara başlamışlar ve karadeligi Güneş Zobi'den nasıl uzaklaştıracaklarını bulmuşlar. Yeniden uzaya gitmişler. Güneş Zobi'nin korkmaması gerektiğini söylemişler. Çilek ve arkadaşları hemen operasyona başlamışlar. Akşama kadar çalışıp sonunda karadeligi Güneş Zobi'den uzaklaştırmışlar. Bu adımı atarak Dünya'ya çok iyilikleri dokunmuş ve sonsuza kadar Güneş Zobi ve Çilek arkadaş kalmışlar. Mutlu Son...

Yağmur (11)

Sevinç'in Hayatı

Sevinç yarın ailesiyle hayvanat bahçesine gidecekti. Akşam olmuştu ve Sevinç hemen odasına koştu. Yatağa girdi ve hemen uykuya daldı. Rüyasında hayvanat bahçesini görüyordu. Sabah oldu ve ailesiyle beraber kahvaltı yapıp konteynerden çıktılar. Arabayla hayvanat bahçesinin yolunu tuttular ve sonunda hayvanat bahçesine vardılar. İçeri girdiler, hayvanat bahçesinde bir sürü hayvan vardı. Zürafa, maymun, aslan, baykuş, papağan, lama, daha bir sürü hayvan vardı. Sevinç'in en sevdiği hayvan baykuş olmuştu. Baykuşa bir sürü yiyecek verdi. Sonra biraz daha hayvanat bahçesinde dolaşp çıktılar. Arabaya binip markete gittiler.

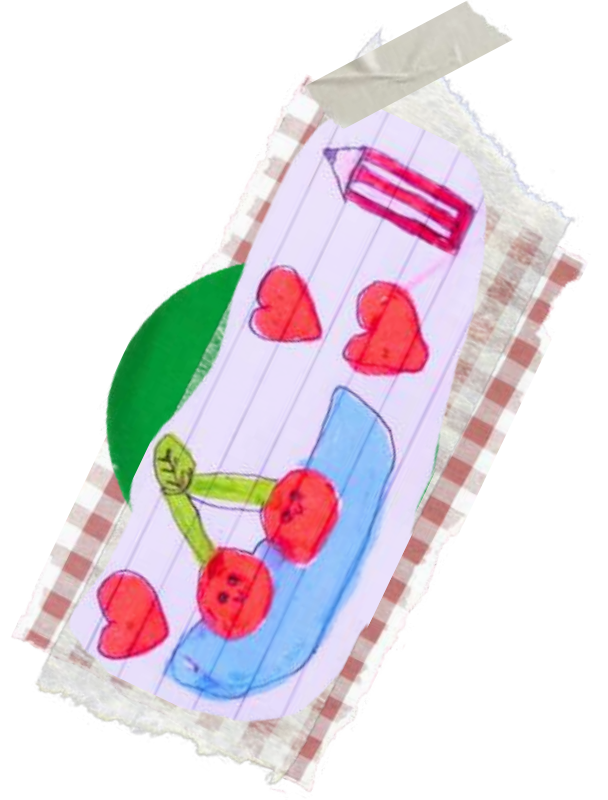
Marketten dondurma aldılar ve poşetin içine koydular. Konteynere gidip valizlerini hazırladılar. Sevinç annesine sordu, "Anne neden valiz hazırlıyorsun?" Annesi dedi ki, "Bir haftalığına İzmir'e gidiyoruz." Sevinç çok sevindi, hemen o da valizini hazırladı. Otobüse bindiler ve yola koyuldular. Seyahat sırasında otobüsün tekerleğinin havası inmişti. Tekerleği şişirip yola yeniden koyuldular ve İzmir'e ulaştılar. İzmir'de üç gün kaldılar. Dördüncü gün Sevinç hasta olmuştu ve annesi Sevinç'i hastaneye götürmüştü. Doktor annesine "Kızınız soğuk almış." demiş ve eczaneye gidip ilaç almışlar. Birkaç gün sonra Sevinç iyileşmiş, otobüse binmişler ve Erzurum'a ulaşmışlar. Gittiklerinde babaları Erzurum'da ev tutmuş ve evleri çok güzelmiş. Sevinç çok sevinmiş. Evlerine eşyalarını yerleştirmişler ve mutlu mesut yaşamışlar.

Mutlu son...

Feyzanur (10)

Ağaçkakan

Bir gün bir ağaçkakan yaşarmış. Ağaçkakanın çok iyi bir arkadaşı varmış, arkadaşı da onu çok seviyormuş ve adı Vişne'ymiş. Vişne, her zamanki gibi odasını toplamayı unutmuş. Bir şekilde arkadaşı ağaçkakanın yanına oyun oynamaya gitmiş ve oyun oynamışlar. Aradan bir yıl yedi saat geçmiş. Bu sefer de ders çalışmak için kütüphaneye gitmişler. Kütüphanede çalışmışlar, çalışmışlar... Sonra da Konya yoluna varmışlar. Konya yolundan da uzaya gitmişler. Uzaydan dünyaya gideceklerini düşünmüşler, düşünmüşler... Sonra da dünyanın yoluna varmışlar.

Zerda (11)

Şiir Köşesi

Canım Annem

Küçükken seni kızdırdım
O zaman bilmiyordum değerini
Büyüdünce anladım
İyi kalpli olduğun

Seni çok seviyorum
Sevmekten vazgeçmeyeceğim
Sensiz bir an bile
Kendimi öksüz bir çocuk sayıyorum

Damla (11)

Bilmeceler ve Tekerlemeler

Bilmeceler

1) Havaya attım beyaz, yere düştü sarı, nedir?

6) Çocukların en sevdiği şey nedir?

2) Dünyada 52, Türkiye’de 2 ve her insanda 1 olan şey nedir?

7) En çok hangi meyvenin kardeşi vardır?

3) Alırken gri, kullanırken kırmızı, bittiğinde siyah olan şey nedir?

8) İçeceklerin atası kimdir?

4) Kedi havalimanına neden gitmez

9) Duruşu ömür, gözleri kömür, soğuk yaşatır, sıcak öldürür.

5) Bir çiftin 7 oğlu vardır. Her oğlun bir kız kardeşi vardır. Buna göre bu aile kaç kişidir?

10) Dün yarın olsa bugün cumartesi olurdu. Bunu diyen kişi bunu hangi gün söylemiştir?

Tekerlemeler

Aşağıdaki tekerlemeleri hızlı söyleyebilir misin?

- Şu yoğurdu sarımsaklasak da mı saklasak sarımsaklamasak da mı saklasak?
- Bir berber bir berbere gel beraber berber dükkânı açalım demiş.
- Kırk kantar kırkar kırkar kantar tartar.

Cevaplar

1: Yumurtta
2: Boğaz
3: Kömür
4: Çünkü orada pist vardır.
5: 16

6: Oyun Oynamak
7: Üzüm
8: Limonata
9: Kardan adam
10: Pazartesi

Derginin bu sayısında, atölyelerde çocuk hakları üzerine konuşurken aklımıza sıklıkla gelen “spor hakkı” üzerine yazdık. Haklarımız arasında saydığımız spor hakkımızı kullanabilmek için konteyner kentte, konteyner kentin çevresinde ve okullarda neye ihtiyacımız olduğunu sizlerle paylaşıyoruz.

Spor Yapma Hakkı Üzerine Düşüncelerimiz

“Okulda bazı sınıfların voleybol maçları olduğunda, mesela iki sınıfın da voleybol maçı var, iki sınıfın da sahaya ihtiyacı oluyor. Okulda 3 veya 4 sahaya ihtiyaç var. Konteyner kentte trambolinlerin olmasını istiyorum. Çünkü parkların hepsini kırıyor çocuklar. O yüzden farklı oyun alanlarının olmasını istiyorum.”

Sevda (12)

“K11 Konteyner Kent’te eksik olan sahalar: Futbol sahası, voleybol sahası, tenis sahası, basketbol sahası, badminton sahası, eskrim salonu, hentbol sahası olabilir. Okullarda olması gereken sahalar: Futbol sahası, voleybol sahası, basketbol sahası, badminton sahası olması gerekir. Ve her birinden 2 saha...”

Damla (11)

“Ben ilkokul öğrencisi olarak, annelerimizin ve babalarımızın zamanında olduğu gibi turnuvalar yarışlar yapılmasının veya voleybol sahaları gibi okullarda çocukların oynayabilecekleri sahaların bulunmasının bütün çocukların hakkı olduğunu düşünüyorum. Okullarda bulunması gereken spor dallarının topları, birçok okulda bulunmuyor. Veya çocuklar topları alıp patlatıyorlar. Bundan dolayı topların, sınıfların beden eğitimi dersinde verilmesi daha uygun olabilir. Çünkü beden eğitimi öğretmenleri kontrolünde olunca toplar çoğu zaman patlamıyor.

Spor kurslarına gitmek konusunda çoğu zaman zorlanıyoruz. Çünkü birçok saha konteyner kentlere uzak olduğu için araçlara ihtiyaç duyuyoruz. Mesela, kurslara gitmek için kurslara özel servisler olabilir veya ücretsiz kurslar da olabilir.”

Yağmur (11)

“K11’in arka tarafında eskiden ağır hasarlı 3 tane bina vardı ve bu binaları yıktılar. Onların yerine oraya halı saha yapabilirler, nedeni ise buradaki hemen hemen herkes futbolla ilgileniyor ve futbol oynamak için çok uzak yerlere gidiyoruz. Bu boş araziye küçük bir halı saha yapsalar çok güzel olur.”

Miraç (14)

Bizce Futbol...

Futbol saygılı ve güzel bir oyundur. Çekişmeli maçlarda çeşit çeşit futbolcular vardır. Mesela en sevdiğim oyunculardan biri Neymar. Kendisi Brezilya’da doğmuş bir futbol yıldızıdır. Futbol saygı ve cömertlik içinde geçen bir oyundur.

Berat (12)

Messi benim idolüm. Messi gibi oynamak isterdim. Messi’den önce kalbime yazdığım en sevdiğim futbolcu da söylemek isterim: Gareth Bale. En çok Messi ve Gareth Bale’in oynayışlarını izlemeyi seviyorum. İleride futbolcu olmak istiyorum.

İsrafil (13)

Çocukluk Şarkısı

Çocuk daha henüz çocukken kollarını sallayarak yürürdü.

Derenin ırmak olmasını isterdi, ırmağın sel,
bir su birikintisinin de deniz olmasını.

Çocuk henüz çocukken çocuk olduğunu bilmezdi.

Herşey yaşam doluydu ve tüm yaşam birdi.

Çocuk henüz çocukken hiçbirşey hakkında fikri yoktu.

Alışkanlıkları yoktu

Bağdaş kurup otururdu, sonra koşmaya başlardı.

Saçının bir tutamı hiç yatmazdı
ve fotoğraf çektirirken poz vermezdi...

Çocuk henüz çocukken şu sorulara sıra gelmişti.

Neden ben benim de sen değilim,

Neden buradayım da orda değilim.

Zaman ne zaman başladı ve uzay nerede bitiyor.

Güneşin altındaki yaşam sadece bir rüya mı?

Gördüklerim, duyduklarım, kokladıklarım sadece dünyadan önceki dünyanın bir görüntüsü mü?

Gerçekten kötülük var mı?

Gerçekten kötü insanlar var mı?

Nasıl olur da ben olan ben olmadan önce var değildim

ve nasıl olur da ben olan ben, bir zaman sonra ben olmayacağım...

Çocuk daha henüz çocukken ıspanağı, bezelyeyi, sütlacı ve karnabaharı ağzında geveleyip dururdu,
ama şimdi hepsini yiyor, üstelik mecburiyetten değil.

Çocuk henüz çocukken bir keresinde yabancı bir yatakta uyandı.

Şimdi tekrar tekrar uyanıyor.

Bütün insanlar güzel görünürdü, şimdi ise sadece bazıları.

Cenneti gözünün önüne getirebiliyordu, şimdi ise tahmin ediyor.

Hiçliği düşünmezdi, bugün ondan ürüyor.

Çocuk henüz çocukken hevesle oyun oynardı,

şimdi ise ancak yaptığı işle heyecanlanıyor.

Çocuk daha henüz çocukken elma ve ekmek yemek yeterliydi.

Bu bugün de böyle.

Dutlar ellerini doldururdu, bugünkü gibi

Taze cevizler buruşuk bir tat bırakırdı ağzında, hala bırakıyor.

Çocuk henüz çocukken bir dağın doruğuna vardığında biraz daha yükseğini arzululardı hep,

Büyük bir şehir gördüğünde daha büyüğünü isterdi, bugün de böyle bu.

Coşkuyla ağaçların dallarına tırmanırdı tepedeki kirazları toplamak için, bugün de böyle bu.

Kızarırdı yüzü yabancıların gözü üstüneyken, bugün de bu değişmedi.

Sabırsızca ilk düşen karı beklerdi,

bugün de yaptığı gibi.

Çocuk daha henüz çocukken

zıpkın gibi bir çomak fırlattı ağaca

bugün hala titrer çomak o ağaçta.

Peter Handke